

Folk først!

Mandal Venstre

**Program for perioden
2011 - 2015**

www.mandal.venstre.no

venstre

Sosialliberal politikk for Mandal: *Folk først!*

Venstre er det liberale partiet. Liberal politikk tar utgangspunkt i det enkelte mennesket. Liberal politikk innebærer at vi hele tiden arbeider for rettferdige løsninger som gir alle mennesker frihet. Alle skal ha mulighet til å bruke sine evner til beste for seg selv og samfunnet.

"Venstres visjon for Mandal er den liberale, dynamiske og raus bykommunen"

Stein Inge Dahn
Førstekandidat Venstre

Politikk for en liberal, dynamisk og raus kommune

Med en liberal, dynamisk og raus bykommune mener Venstre et lokalsamfunn som setter folk først. En by som har et levende sentrum som preges av mennesker, handel, næringsvirksomhet og kultur. En by som er stolt av sitt internasjonale preg, av sin historie og av sitt livskraftige næringsliv. En by som bidrar til vekst i hele Lindesnes-regionen, og hvor borgerne har høy livskvalitet. Et vitalt lokaldemokrati hvor du som innbygger har stor innflytelse. Fordi vi alltid prioriterer åpenhet i kommunens prosesser, tilgjengelighet og god og aktiv kommunikasjon, vil du ved å stemme Venstre sørge for at du blir hørt.

2

Venstre vil:

- Arbeide for bedre buss- og Taxus-tilbud, og for en moderne rutebilstasjon med venterom og toalett nær sentrum
- Være en garantist for utvikling av Sykkelbyen Mandal i samsvar med vedtatt plan. Venstre vil arbeide for et sammenhengende sykkelveinett i hele kommunen, og vil først prioritere sykkelveg til Gismerøya, Skjernøy/Tregde, Valand, Holum og Reibakkene.
- Fremme handels- og servicenæring i sentrum, og tilrettelegge for at flere kan bo sentralt
- Prioritere gjennomkjøringsvei gjennom Kronheia og Uranienborg - og flytte flere parkeringsplasser inn i fjellet

Venstre vil:

- Legge ned Mandal parkeringselskap som et kommunalt aksjeselskap, og opprette et nytt kommunalt foretak, Mandal Bymiljøelskap KF, som skal overta parkeringsselskapets oppgaver. Det nye foretaket skal også få ansvar for å legge til rette for kollektivtransporten, utvikling av bymiljøet og oppfølging av sykkelplanen

- Endre parkeringsvedtektene og fjerne eller redusere krav til parkeringsplasser for næringsdrivende og nye boliger
- Sørge for en ansvarlig økonomisk politikk, og arbeide for reduksjon av kommunens gjeld. Aktivt søke andre løsninger på kommunens gjeldsbyrde, heller enn å innføre eiendomsskatt
- Utvide skjenketiden i sentrum til kl 03.00
- Sørge for rask saksbehandling, sikre veiledning og oppfølging for gründere og nyetableringer.
- Sikre langsiktig næringsarealplanlegging for rettferdighet og forutsigbarhet for gründere og alle næringsdrivende
- At tungtrafikk ikke skal gå gjennom boligområder. På Skinsnes må tunnelalternativ inn i reguleringsplanen
- Utvikle området i Strømsvika til havneformål og sjørettet industri med tilknytning til

- industriområdene på Brennevinsmyra og Jåbekk
- Gi kommunens havneforetak, Mandal Havn KF, ansvar for kommunens sjørettede næringsarealer, og sørge for at disse arealene videreutvikles til gode for alle næringsdrivende
- Ivareta allmennhetens interesser i havnene og i kystsonen, og sørge for rask utbygging av offentlige, rimelige båtplasser for byens befolkning
- Arbeide for trygg stamveg gjennom kommunen med midtdeler
- Sørge for at planlegging av trasé for fremtidens hurtigtog gjennom kommunen ses i sammenheng med planlegging av stamveg. Det er et mål at traseen til Sørvestbanen skal gå nært der hvor folk bor, og at vår landsdel vinner kampen om å få den første hurtigtoglinjen i Norge

- At lyd og video fra alle kommunale møter sendes i sanntid på internett
- Arbeide for at forsøket med stemmerett for 16-åringer blir innført som en permanent ordning

Politikk for Kunnskapsbyen

Mandal skal være en kunnskapsby.

En by med skoletilbud av høy kvalitet har store vekstmuligheter i fremtiden.

En kunnskapsby har ambisjoner for skolen og vil at de yngste skal få det beste tilbudet som er mulig å gi.

Skolens viktigste oppgave er å gi den enkelte elev et best mulig kunnskapsnivå, gode grunnleggende ferdigheter og tro på egen kreativitet og egne evner.

Venstre vil:

- At skolene i Mandal skal ha maksimum 24 elever i hver klasse
- Arbeide for styrket etter- og videreutdanning for lærere. Lærere skal formidle ny kunnskap og trenger jevnlig påfyll av kompetanse
- Sørge for oppussing/utbygging av Furulunden skole og Frøysland skole
- At lærerne skal få bruke mer tid på elevene, og mindre tid på byråkrati og skjemavelde
- Sørge for at det finnes et tilbud som retter seg mot skoletrøtte elever som har behov for et mer praktisk utdanningsløp
- Legge til rette for flere lærlinger i kommunale virksomheter, spesielt innenfor helse- og sosialfag
- At kommunen, i samarbeid med næringslivet skal tilrettelegge for nyutdannede slik at de får arbeidserfaring og en inngang til arbeidslivet. Også eldre arbeidstakere skal ha muligheten til å være i jobb lengre

- Stille krav i anbudsreglene om at bedrifter som kommunen kjøper tjenester av har læreplasser
- At elever og studenter skal få redusert pris på kulturarrangementer i byen slik at de i større grad kan delta i byens kulturliv
- Styrke skolehelsetjenesten, spesielt i ungdomsskolen
- Støtte arbeidet mot mobbing og vold i skolene
- Sikre god oppfølging av barn og elever med særskilt behov

Politikk for Miljøbyen

Mandal skal være en miljøby.

En by som går inn for å bli klimanøytral og tar sin del av ansvaret for å løse klimakrisen.

En by der kollekttilbudet er godt utbygd, rimelig og tilgjengelig. En by med unik nærhet til naturen, en natur som vi skal verdsette og ta vare på.

Et grunnleggende liberalt prinsipp er å leve slik at det ikke går ut over fremtidige generasjoners mulighet for gode livsvilkår. Mandal er et flott sted å leve og bo, og det skal vi sørge for at det også blir for fremtidige generasjoner.

Venstre vil:

- Gjennomføre varig vern av Furulunden
- At Mandal skal ha som klar ambisjon å bli en klimanøytral by. Vi må redusere utslippene av klimagasser ved å iverksette et en rekke ulike tiltak; utbygging av fjernvarme, energiøkonomisering, omlegging av transportmønstret, miljøvennlig byggeteknikk og god byplanlegging
- Gjøre Mandal til en vakrere by ved å ta vare på god arkitektur. Vi vil mobilisere til økt bevissthet for hvor stor betydning byens særegenhet og estetikk har for trivsel og velvære
- At det skal bli mer attraktivt å bruke miljøvennlig transport. Prisen på buss ønsker vi skal reduseres – og det bør innføres redusert pris for studenter
- At kommunen foretar en gjennomgang av egen bilpark for å vurdere overgang til bruk av hybrid- og el-bil der dette er hensiktsmessig

- Stimulere til økt bruk av elbiler ved å tilby gratis parkering og tilrettelegge for gratis ladestasjoner i kommunale parkeringshus
- Stille krav om gode miljøløsninger ved utvikling av nye utbyggingsområder
- Ved alle større utbyggingsprosjekter skal det vedlegges en redegjørelse om konsekvenser for utslipp av klimagasser
- Alle kommunens resultatenheter skal være miljøsertifiserte for å redusere avfallsmengde og stimulere til et bærekraftig forbruksmønster
- Kommunen skal sette tydelige miljøkrav ved innhenting av anbud, både på innkjøp av tjenester og produkter, og i forhold til leverandørens egen miljøpraksis
- Likestille sykling med bilkjøring i regulativ for reisegodtgjørelse
- Stille krav om tilrettelegging for fjernvarme i nye utbyggingsområder

Politikk for Velferdsbyen

Mandal skal være en velferdsby. En by som tenker nytt i omsorgstilbudet for eldre og syke.

En by der barn ikke opplever fattigdom, og en by der det er plass også for de som faller utenfor A4-samfunnet.

Mandal er i dag et flerkulturelt samfunn. Dette mangfoldet gir oss alle flere positive muligheter enn det byr på utfordringer.

Venstre vil:

- Sette rehabilitering og forebygging som omsorgstjenestens viktigste oppgaver
- Innføre tilbud om forebyggende hjemmebesøk til alle innbyggere som ønsker det ved 70 års alder, for å komme tidlig inn med dialog. Arbeide for innføring av en vaktmesterordning for hjemmeboende hjelpetrequende i kommunen

Venstre vil:

- At Mandal skal være en raus kommune i asyl- og innvandringspolitikken. Asylsøkere og innvandrere skal integreres best mulig i samfunnet. Den beste måten å oppnå integrering på, er gjennom deltakelse i arbeidslivet

- Sikre legevakt i Mandal
- At barnefamilier som mottar sosialhjelp over tid skal sikres en disponibel inntekt tilsvarende satsene for livsopphold til Statens institutt for forbruksforskning
- Ruste opp barnevernstjenesten, og arbeide for overføring av oppgaver fra statlig barnevern til kommunen. Da kan ressurser prioriteres bedre
- Verne om gode lavterskel- og akuttilbud til rusavhengige. Her gjøres det mye godt arbeid i Mandal, og dette må ikke kuttes ned på i trange økonomiske tider
- At pleie- og omsorgstjenesten skal tilby forebyggende hjemmebesøk til eldre pasienter etter opphold på sykehus.
- Støtte helsefremmende tiltak som treningsgrupper, kulturarrangementer og sosiale til-

tak for eldre borgere og andre med omsorgsbehov

- Være åpen for ny teknologi som kan gi trygghet og skape bedre kontakt med hjelpeapparatet for den enkelte
- Være en garantist for oppfølging av målene i eldreplanen, og prioritere de som trenger det mest. Aktivitet og fokus på de eldres ressurser skal være en del av tilbudet
- Være positiv til private innslag i omsorgstjenesten og offentlig-privat samarbeid om utbygging av omsorgsboliger. Et mangfold av tilbydere og samarbeid med private kan bidra til innovasjon og utvikling av bedre tjenester
- Verne om midler til psykisk helsevern i kommunen
- Bedre boligtilbudet for bostedsløse, og stimulere til at flest mulig kan eie sin egen bolig
- Garantere ettervernstilbud for ruspasienter som har gjennomført behandling
- Arbeide for at det kan åpnes for bruk av heroinassistert behandling for de tyngst belastede narkomane. Venstre mener det er uetisk å forby en behandling som kan hjelpe noen av de svakeste ruspasientene til å leve et verdig liv
- Verdsette det offentlige og private barnehelsetilbudet

Politikk for Kulturbyen

Mandal skal være en kulturby. En by der det alltid skjer noe.

En by som rommer kulturtilbud på nasjonalt og internasjonalt nivå, sammen med et rikt lokalt kulturliv. En by der kunst og kultur synes i byrommet og der kvalitet er vektlagt.

En by som er preget av aktive barn og ungdom. En by som er preget av mangfold og flerkulturelle møteplasser

Venstre vil:

- Organisere kulturhuset Buen som et eget foretak som tar ansvar for forsvarelig drift og godt samarbeid med det eksisterende kulturlivet i Mandal
- At kulturhuset skal være like mye et

sted for barn og unge, som for resten av innbyggerne

- Sørge for at kulturskolen opprettholdes og styrkes
- Sørge for bredde i tilbudet mot barn og ungdom, også de som ikke deltar i organisert virksomhet
- Bygge ut skatepark på Speilen
- Videreføre Mandal Barne- og ungdomsråd
- Verdsette organisert idrett

Hva er Venstre?

Venstre, Norges liberale parti, er også landets eldste parti, stiftet i 1884.

Venstre er en del av en internasjonal, liberal politisk bevegelse. Gjennom medlemskap i «Liberal International» har vi søsterpartier i de fleste land rundt om i verden. Også i flere totalitære stater er det liberale søsterpartier som i dag kjemper for sin politikk under meget krevende forhold. Ikke alle disse partiene er like, men det som er likt, er engasjement for individuell frihet, menneskerettigheter, miljø, toleranse, sosial rettferdighet, frihandel og markedsøkonomi.

I Europaparlamentet utgjør Venstres søsterparti den tredje største blokken, nest etter de kristendemokratiske/konservative og sosialdemokratene.

I Norge har Venstre satt sitt tydelige preg på landets politikk i partiets 127 år lange historie. Viktige politiske gjennomslag for Venstre har vært innføring av stemmerett for kvinner, parlamentarismen, religionsfrihet og juryordningen.

I vår egen landsdel har Venstre solide tradisjoner. De to Mandalspolitikere Søren Jaabæk og Bent Røiseland var meget sentrale i norsk politikk i henholdsvis det 19. og 20. århundre.

I dag er den viktigste landsdelssaken for Venstre å få samlet Agderfylkene til ett fylke. Venstre har allerede tatt konsekvensene av denne overmodne demo-

kratireformen, og har som det første politiske partiet dannet ett felles fylkeslag: **Agder Venstre.**

Venstre det partiet som vokser raskest i antall medlemmer. Vi er nå inne i det 9. året med kontinuerlig medlemsvekst.

Dersom du vil engasjere deg i liberal politikk, eller kun støtte Venstre, er du velkommen til å melde deg inn:

<http://www.venstre.no/innmelding>

Ideologi: Venstres 10

1. Friheten skal gjelde overalt, for alle

Liberalismens mål er enkeltmenneskets frihet. Venstre vil utvide den enkeltes mulighet til å ha makten i eget liv - for begge kjønn, på tvers av landegrensener, kulturell bakgrunn, livssyn og legning. Vi hviler først når friheten gjelder overalt, for alle.

2. Det personlige ansvaret er ufravikelig

Alle har ansvar for seg selv. For Venstre er dette like grunnleggende som retten til frihet. Vi er sterke i troen på at den som gis anledning til å ta ansvar, griper muligheten – og gjennom det vinner økt verdighet og frihet. De få som er ute av stand til å ta ansvar for seg selv, skal få samfunnets hjelp til å leve et verdig liv.

3. Alle har ansvar for hverandre, for miljøet og for kommende generasjoner

Alle har ansvar for hverandre og for å sikre at kommende generasjoner har samme muligheter til frihetsutfoldelse som oss. Vi plikter å hjelpe andre med å sikre forutsetningene for frie liv, blant annet gjennom å bygge sterke felles institusjoner, ved å bekjempe fattigdom og ved å respektere naturens egenverdi og bærekraft.

4. Virkelig frihet forutsetter felleskap og rettferdighet

En fri verden kjennetegnes av rettferdighet, verdighet og muligheter for alle. Frie samfunn har lokale, nasjonale og globale felleskapsinstitusjoner og et godt sikkerhetsnett for alle. Frie samfunn er rettferdige og åpne – hvor enhver person med de nødvendige evner og innsatsvilje, skal kunne nå enhver posisjon i samfunnet.

5. Alle er likeverdige, men ingen er like

Liberalismen er raus. For Venstre er det en verdi i seg selv at mennesker er ulike og tar ulike valg. Respekten for ulikhet inkluderer fordi den innebærer nysgjerrighet i møte med det ukjente, og toleranse for at det gode liv ikke er likt for alle. Toleranse betyr respekt, ikke likegyldighet eller feighet.

liberale prinsipper

6. Politikk skal fremme livskvalitet og menneskelig vekst

Det liberale engasjementet for frihet går lengre enn å sikre alle materiell trygghet og velstand. Overalt i verden kjennetegnes det gode liv av mer enn det materielle – av kultur og åndsliv, frivillig arbeid og læring. Liberal politikk skal sikre dette som reelle muligheter for alle i et samfunn.

7. Politisk makt skal komme nedefra

Politisk makt og styring skal forankres i demokratiske institusjoner med stemmerett for alle. Demokrati, yttringsfrihet, organisasjonsfrihet, og trosfrihet er grunnleggende liberale rettigheter. De viktigste avgjørelsene som gjelder fellesskapet, skal tas av folkevalgte organer.

8. Makt skal spres og balanseres

Et liberalt samfunnssystem består av fire bærebjelker: Demokratiet, rettsstaten, det sivile samfunn og markedsøkonomien. Venstre er opptatt av å sikre disse institusjonenes åpenhet, uavhengighet og samspill. En slik spredning av makt og åpenhet om maktutøvelse er nødvendig for å hindre autoritær politikk, maktmisbruk og korrupsjon.

9. Den liberale staten er upartisk, sterk og begrenset

Den liberale staten må bygge sterke fellesskapsinstitusjoner for å sikre frihet og muligheter for alle, uten å frata den enkelte ansvar. Staten må være nøytral overfor livssyn. Den liberale statsmakten må respektere begrensningene i egen makt. Staten har et spesielt ansvar for å verne om mindretallets rettigheter.

10. Liberalismen er optimistisk og alltid underveis

Det liberale samfunnet er alltid underveis og åpent for bedre løsninger, skapt gjennom kraften i de bedre argumenter og gjennom mennesker som får brukt evnene sine. Venstres optimisme er grunnlagt på en sterk tilitt til menneskenes skaperkraft og på en tro på at det i fellesskap er mulig å legge grunnlag for frie liv, overalt - for alle.

Våre kandidater

1. **Stein Inge Dahn** 1957
Los, Sanden

2. **Ingvild Wethrus Thorsvik**
1991, Student, Sentrum

3. **Unn Liestøl Larsen** 1965
Lektor, Tregde

4. **Trond Birkeland**
1973
Fagarbeider
Ime

5. **Sigurd Bjørn Kastrud**
1944
Pensjonist
Vestnes

6. **Inger Bentsen**, 1944, Vestnes
7. **Pål Ousland Holte**, 1979, Sanden
8. **Thorvald Riise Stusvik**, 1969, Holum
9. **Vigdis Blunt**, 1948, Hesland
10. **Svein Færøvig**, 1952, Sentrum
11. **Svein Olav Glomsaker**, 1951, Stusvik
12. **Berit Randen**, 1944, Hesland
13. **Henrik Grimstad**, 1988, Holum
14. **Randi Bjørsom**, 1929, Sentrum
15. **Finn Røiseland**, 1963, Holum
16. **Kari Seland**, 1943, Håland
17. **Olaf Bentsen**, 1926, Sentrum
18. **Morten Ingvald Hetlevik**, 1959, Sentrum
19. **Malene Sylte**, 1991, Ime
20. **Anne-Britt Kvelland**, 1945, Vestnes
21. **Arne Brattelid**, 1937, Oksevollen
22. **Olav Wigemyr**, 1979, Sentrum
23. **Øystein Nicolaisen**, 1947, Vestnes
24. **Jan Petter Lindland**, 1973, Sentrum
25. **Leif Hoven**, 1922, Sanden

